

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....ตำบล..... จังหวัด.....นครราชสีมา.....
ข้อมูล ณ วันที่.....๒๙.....เดือน.....กรกฎาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

=====

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล ...นายธีระศักดิ์.....ศรีอภัย.....
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๑ หมู่ที่ ๓ บ้านหนองแดง ตำบลหนองไทร อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๒๒๐ โทรศัพท์๐๖๓-๒๓๖๔๕๕๐...
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๐
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น.....
๕. สถาบันการศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอด่านขุนทด.....
คณะ/สาขาวิชา
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....เป็นสมาชิกสภาเกษตรกร.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๖๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ไร่นาสวนผสม
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๔.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ๒.๑ แปลงเรียนรู้ด้านทำนา
 - ๒.๒ แปลงเรียนรู้ด้านการเลี้ยงปลาน้ำจืด
 - ๒.๓ แปลงเรียนรู้ด้านปลูกไม้ผล
 - ๒.๔ แปลงเรียนรู้ด้านการปลูกผัก
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๗ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ๓.๑ ฐานการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อสร้างรายได้
 - ๓.๒ ฐานการเลี้ยงไก่ไข่
 - ๓.๓ ฐานการเลี้ยงสุกร
 - ๓.๔ ฐานการทำน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในการเกษตร
 - ๓.๕ ฐานการทำนาอินทรีย์
 - ๓.๖ ฐานการเลี้ยงปลาในบ่อธรรมชาติ
 - ๓.๗ ฐานการปลูกไม้ผล

๔.หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๑๒.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- ๔.๑.๒ มาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร
- ๔.๑.๓ การผลิตสินค้าปลอดภัย
- ๔.๑.๔ การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชในแปลง

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน
- ๔.๒.๒ การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๓.๑ การวิเคราะห์ดินเพื่อใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๔.๓.๒ การใช้ระบบน้ำหยดในแปลงปลูกพืช
- ๔.๓.๓ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๔.๓.๔ การตลาดออนไลน์
- ๔.๓.๕ การเลี้ยงสัตว์เพื่อสร้างรายได้
- ๔.๓.๖ การเลี้ยงปลาและการแปรรูปเพื่อสร้างรายได้

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน เป็นหลักสูตรที่ทาง ศพก. หลัก ของอำเภอด่านขุนทด ได้นำมาปูพื้นฐานของ ศพก. มีการนำมาใช้จริงและมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ จึงเป็นหลักสูตรที่สามารถนำมาถ่ายทอดความรู้และเป็นจุดสาธิตให้เกษตรกรได้เห็น สามารถนำไปประยุกต์และปฏิบัติตามได้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ทางเกษตรกรต้นแบบหรือ ศพก.หลัก ได้เข้าเป็นคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดอยู่แล้ว มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

มีแผนพัฒนาสินค้าการเกษตรให้มีความหลากหลาย จัดทำแปลงเรียนรู้ให้เป็นที่ดึงดูด พัฒนาต่อยอดให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ปรับเปลี่ยนพื้นที่ในอำเภอด่านขุนทดให้เป็นเกษตรแบบผสมผสาน ลดการใช้สารเคมี สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยกระตุ้นให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนแนวความคิดแบบดั้งเดิม วิธีการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เปลี่ยนมาทำการเกษตรแบบผสมผสาน ปลูกพืชให้มีความหลากหลายมากขึ้น เรียนรู้ ยอมรับเทคโนโลยีตลอดจนนวัตกรรมสมัยใหม่ โดยเรียนรู้จากที่ต่าง ๆ ทั้งการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และการตลาด ไปจนถึงการพัฒนาต่อยอดให้สามารถกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้สนใจเข้ามาเยี่ยมชม สามารถเลือกซื้อผลผลิตทางการเกษตรจากเกษตรกรโดยตรง

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ในอดีต การทำการเกษตรของข้าพเจ้ามีลักษณะอิงตามประสบการณ์และวิถีดั้งเดิมที่สืบทอดต่อกันมา แม้จะมีความผูกพันและเป็นวิถีชีวิตที่คุ้นเคย แต่ก็พบว่าประสบปัญหาหลายประการ เช่น ผลผลิตไม่สม่ำเสมอ ต้นทุนการผลิตสูง เสี่ยงต่อความเสียหายจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง และมีข้อจำกัดในการแข่งขันกับตลาดสมัยใหม่ แรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าตัดสินใจปรับเปลี่ยนคือ ความต้องการเพิ่มคุณภาพและปริมาณของผลผลิตให้ได้มาตรฐาน สามารถแข่งขันได้ในเชิงพาณิชย์ พร้อมทั้งลดความเสี่ยงและต้นทุนในระยะยาว การได้เห็นตัวอย่างเกษตรกรต้นแบบที่นำเทคโนโลยีและหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้จนประสบความสำเร็จ ยิ่งสร้างแรงผลักดันให้ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนมาสู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยี ไม่เพียงแต่ช่วยให้สามารถวางแผนการผลิตได้แม่นยำขึ้น แต่ยังช่วยให้สามารถติดตาม วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว เช่น การใช้ระบบเซนเซอร์ตรวจวัดความชื้นดิน การใช้แอปพลิเคชันเพื่อวางแผนเพาะปลูก และการใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสมต่อสภาพพื้นที่และฤดูกาล

สุดท้าย ข้าพเจ้ามีความเชื่อว่าการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตร จะเป็นหนทางที่ช่วยให้เกษตรกรรุ่นใหม่และรุ่นเก่า สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง รักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างความยั่งยืนให้กับวิถีเกษตรในอนาคต

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

- ภาวะโลกร้อนทำให้สภาพอากาศแปรปรวน ฝนตกไม่ตามฤดูกาล
- อุณหภูมิที่สูงขึ้นและภัยแล้งส่งผลต่อการเจริญเติบโตของพืช
- ต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อคาดการณ์สภาพอากาศและปรับระบบเพาะปลูก

๒. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติจำกัด

- พื้นที่เพาะปลูกลดลงจากการขยายตัวของเมือง
- น้ำเพื่อการเกษตรมีปริมาณจำกัด
- ดินเสื่อมสภาพจากการใช้ปุ๋ยและสารเคมีอย่างต่อเนื่อง

๓. ต้นทุนการผลิตสูง

- ราคาปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ และสารกำจัดศัตรูพืชสูงขึ้น
- แรงงานภาคเกษตรลดลง ต้องใช้เครื่องจักรและระบบอัตโนมัติ

๔. ความต้องการคุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร

- ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับอาหารปลอดภัยและปราศจากสารตกค้าง
- ต้องมีการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) และมาตรฐาน GAP, Organic

๕. การแข่งขันทางการตลาด

- ตลาดทั้งในและต่างประเทศมีมาตรฐานสูง
- เกษตรกรต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มคุณภาพ ปริมาณ และความสม่ำเสมอของผลผลิต

๖. ความผันผวนของราคา

- ราคาผลผลิตมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว
- ต้องมีระบบข้อมูลและการวิเคราะห์ตลาดเพื่อวางแผนการผลิต

๗. ปัญหาศัตรูพืชและโรคระบาด

- การแพร่กระจายรวดเร็วจากสภาพอากาศและการเคลื่อนย้ายผลผลิต
- ต้องใช้เทคโนโลยีตรวจจับและป้องกันแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง) การนำเทคโนโลยีระบบน้ำหยดมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร

ได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ คือ ระบบน้ำหยด (Drip Irrigation) มาปรับใช้ในแปลงเกษตร ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ช่วยให้น้ำไหลไปยังโคนต้นพืชอย่างแม่นยำและสม่ำเสมอ ส่งผลให้พืชได้รับน้ำในปริมาณที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต ลดการสูญเสียจากการระเหยและการไหลบ่าหน้าดิน จึงช่วยประหยัดน้ำได้มากกว่าการรดน้ำแบบทั่วไป

นอกจากนี้ ระบบน้ำหยดยังช่วยให้สามารถผสมปุ๋ยและสารอาหารไปพร้อมกับน้ำ (Fertigation) ทำให้พืชได้รับสารอาหารอย่างตรงจุดและลดการชะล้างปุ๋ยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นการลดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมและช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ทั้งยังช่วยลดการเติบโตของวัชพืช เนื่องจากน้ำถูกส่งไปเฉพาะบริเวณโคนต้นพืช จึงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและรักษาสิ่งแวดล้อมในเวลาเดียวกัน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. สำรวจและวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการ

- ตรวจสอบสภาพพื้นที่ เช่น ดิน น้ำ ภูมิอากาศ
- วิเคราะห์ปัญหาที่พบ เช่น ผลผลิตต่ำ ศัตรูพืชรบกวน ต้นทุนสูง
- ระบุนโยบายการปรับปรุง เช่น เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน ลดการใช้สารเคมี

๒. ศึกษาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสม

- ค้นหาข้อมูลจากหน่วยงานวิจัย มหาวิทยาลัย หรือกรมส่งเสริมการเกษตร
- พิจารณาเทคโนโลยีที่ตอบโจทย์ เช่น
 - ระบบน้ำหยด
 - โดรนพ่นปุ๋ย/ยาฆ่าแมลง
 - แอปพลิเคชันวิเคราะห์ข้อมูลฟาร์ม

- การปลูกพืชแบบอัจฉริยะ (Smart Farming)
- ๓. วางแผนการนำมาใช้
 - ประเมินความคุ้มค่า (ต้นทุน-ผลตอบแทน)
 - กำหนดพื้นที่และระยะเวลาทดลองใช้
 - เตรียมงบประมาณและแหล่งทุน
- ๔. ทดลองใช้ในพื้นที่นำร่อง
 - เริ่มใช้ในพื้นที่ขนาดเล็กก่อน
 - เก็บข้อมูลผลการใช้งาน เช่น อัตราการเติบโตของพืช ปริมาณน้ำหรือปุ๋ยที่ใช้
 - ปรับแก้เทคนิคตามสภาพพื้นที่จริง
- ๕. ประเมินผลและปรับปรุง
 - เปรียบเทียบผลผลิตและต้นทุนก่อน-หลังใช้เทคโนโลยี
 - ประเมินความสะดวก ความปลอดภัย และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 - ปรับกระบวนการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- ๖. ขยายผลและเผยแพร่
 - นำไปใช้ในพื้นที่ทั้งหมด
 - แบ่งปันความรู้กับเกษตรกรในชุมชน
 - ประสานกับหน่วยงานรัฐหรือเอกชนเพื่อพัฒนาต่อเนื่อง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ: การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรโดยอาศัยข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง มีคุณภาพดี ลดต้นทุนการผลิต และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หนึ่งในขั้นตอนสำคัญของการทำเกษตรสมัยใหม่คือ **การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน** เนื่องจากดินในแต่ละพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์และปริมาณธาตุอาหารที่แตกต่างกัน การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินจะช่วยให้พืชได้รับธาตุอาหารในปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการ

หลักการของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑. เก็บตัวอย่างดิน
 - เก็บตัวอย่างจากพื้นที่เพาะปลูกอย่างถูกต้อง โดยใช้เครื่องมือสะอาด
 - เก็บดินจากหลายจุดในแปลง แล้วผสมรวมให้เป็นตัวอย่างเดียว
 - ความลึกของการเก็บขึ้นอยู่กับชนิดพืช เช่น พืชไร่เก็บลึกประมาณ ๐-๒๐ ซม.
๒. ส่งวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการ
 - ตรวจสอบค่าต่าง ๆ เช่น pH, ปริมาณอินทรีย์วัตถุ, ไนโตรเจน (N), ฟอสฟอรัส (P), โพแทสเซียม (K) และธาตุอาหารรอง

๓. อ่านและตีความผลวิเคราะห์

- ค่าธาตุอาหารที่ต่ำ = ต้องเพิ่มปุ๋ยตามปริมาณที่ขาด
- ค่าธาตุอาหารที่สูง = ลดหรือหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยชนิดนั้น เพื่อประหยัดและป้องกันดินเสื่อม

๔. กำหนดสูตรและปริมาณปุ๋ย

- เลือกสูตรปุ๋ยและปริมาณให้เหมาะสมกับชนิดพืชและระยะการเจริญเติบโต
- ปรับให้เหมาะสมกับฤดูกาลและวิธีการปลูก

๕. ใส่ปุ๋ยอย่างถูกวิธีและเหมาะสมเวลา

- ใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ตามแผน
- ควรใส่ในช่วงที่พืชต้องการมากที่สุด เช่น ช่วงแตกใบ ออกดอก หรือสร้างผลผลิต

ประโยชน์ของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- เพิ่มผลผลิตและคุณภาพ เนื่องจากพืชได้รับธาตุอาหารครบถ้วน
- ลดต้นทุน ไม่ใส่ปุ๋ยเกินความจำเป็น
- ลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น การชะล้างปุ๋ยลงสู่แหล่งน้ำ
- รักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ด้วยการจัดการธาตุอาหารอย่างสมดุล

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นการจัดการธาตุอาหารพืชอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้ผลผลิตสูง ลดต้นทุน และช่วยรักษาสังแวดล้อม เกษตรกรควรนำหลักวิชาการนี้มาใช้เป็นประจำเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๕.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)	กล้วยน้ำว้า.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....	(ไร่)
๑.๒)	ไผ่กิมชุง.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....	(ไร่)
๑.๓)	ฝรั่งกิมจู.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....	(งาน)
๑.๔)	มะพร้าว.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....	(ไร่)
๑.๕)	ส้มโอ,มะนาว.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....	(งาน)
๑.๖)	มะม่วง.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....	(ไร่)
๑.๗)	ข้าว	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓.....	(ไร่)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)	ปลานิล.....	จำนวน.....๑.....	(บ่อ)
๒.๒)	ปลาตะเพียน.....	จำนวน.....๑.....	(บ่อ)
๒.๓)	ปลาดุก.....	จำนวน.....๑.....	(บ่อ)
๒.๔)	ปลาจีน.....	จำนวน.....๑.....	(บ่อ)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)	ไก่พื้นเมือง.....	จำนวน.....๓๐.....	(ตัว)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....๓.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- ๑.๑)ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕..... เป็นเงิน.....๓,๘๐๐.....บาท/ไร่
 ๑.๒)กล้วยน้ำว้า..... เป็นเงิน.....๔,๘๘๕.....บาท/ไร่
 ๑.๓)ปลานิล.....เป็นเงิน.....๔๕,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก,ฝรั่ง,กิมจู

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๕๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....กล้วยน้ำว้า,มะพร้าว.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๑,๕๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ปลากินพืชต่าง ๆ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑๒,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าวมะลิ ๑๐๕,อ้อยโรงงาน,มันสำปะหลัง.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๖๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. เพิ่มพูนความรู้และทักษะ

- เกษตรกร ผู้สนใจ และนักเรียน/นักศึกษาสามารถเรียนรู้เทคนิคการเกษตรที่ทันสมัย เช่น การปลูกพืชแบบอินทรีย์ การใช้เทคโนโลยีการเกษตร การจัดการดินและน้ำ

๒. แลกเปลี่ยนประสบการณ์

- เป็นพื้นที่ให้เกษตรกรแบ่งปันแนวทางการทำเกษตรที่ประสบความสำเร็จหรือแก้ปัญหาเฉพาะพื้นที่ ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

๓. ส่งเสริมการเกษตรอย่างยั่งยืน

- การเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ปุ๋ยและสารเคมีอย่างเหมาะสม ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๔. พัฒนาคุณภาพผลผลิตและเพิ่มรายได้

- การนำความรู้ไปปรับใช้ทำให้ผลิตผลมีคุณภาพดีขึ้น ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และสามารถสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกร

๕. สร้างชุมชนเกษตรเข้มแข็ง

- แหล่งเรียนรู้ช่วยเชื่อมโยงเกษตรกรในพื้นที่เดียวกันหรือใกล้เคียง ทำให้เกิดเครือข่ายการช่วยเหลือและพัฒนากิจกรรมร่วมกัน

๖. เสริมสร้างแรงบันดาลใจและนวัตกรรม

- การเห็นตัวอย่างจริงของการทำเกษตรที่ประสบความสำเร็จ กระตุ้นให้เกิดการคิดค้นวิธีใหม่ๆ ปรับปรุงการทำเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ในการทำเกษตร ได้มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาปรับใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ควบคู่ไปกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ตัวอย่างเช่น

๑. ระบบน้ำหยด (Drip Irrigation System)

- ใช้น้ำน้อยลงแต่ให้ความชุ่มชื้นเพียงพอแก่พืช
- ลดการสูญเสียน้ำจากการระเหย และลดการไหลบ่าของน้ำที่พัดพาเอาดินและปุ๋ยออกนอกแปลง
- ประหยัดพลังงานและลดต้นทุนการสูบน้ำ

๒. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ

- ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อดินและแหล่งน้ำ
- เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์
- ลดปัญหามลพิษทางน้ำและดิน

๓. การใช้เทคโนโลยีเซนเซอร์ตรวจวัดสภาพแวดล้อม

- วัดความชื้น อุณหภูมิ และสภาพดิน เพื่อปรับการให้น้ำและปุ๋ยให้เหมาะสม
- ลดการใช้ทรัพยากรเกินความจำเป็น
- ป้องกันโรคและแมลงโดยตรวจจับความผิดปกติได้เร็ว

๔. การปลูกพืชหมุนเวียนและพืชคลุมดิน

- รักษาหน้าดิน ลดการชะล้างพังทลาย
- เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน และช่วยรักษาความชุ่มชื้น
- ลดการใช้สารเคมีป้องกันวัชพืช

การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเหล่านี้มาใช้ ช่วยให้การเกษตรมีความยั่งยืนมากขึ้น เพราะสามารถผลิตผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสิ้นเปลือง และรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกษตรและชุมชนให้คงอยู่สำหรับคนรุ่นต่อไป

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การปลูกพืชหมุนเวียนและพืชคลุมดินมีประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติหลายด้าน ดังนี้

๑. รักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน

- การปลูกพืชหมุนเวียนช่วยให้ดินได้รับสารอาหารหลากหลายชนิด ลดการใช้ธาตุอาหารซ้ำซ้อนจากพืชชนิดเดียว

- พืชตระกูลถั่วที่ใช้เป็นพืชหมุนเวียนสามารถตรึงไนโตรเจนจากอากาศเข้าสู่ดิน ช่วยเพิ่มปุ๋ยธรรมชาติให้กับแปลง

๒. ลดการพังทลายของดิน

- พืชคลุมดินมีรากช่วยยึดหน้าดิน ป้องกันการชะล้างและพังทลายจากน้ำฝนและลม
- ใบและลำต้นของพืชคลุมดินช่วยลดแรงกระแทกของเม็ดฝนต่อผิวดิน

๓. ลดการระเหยของน้ำในดิน

- พืชคลุมดินช่วยรักษาความชื้น ทำให้ไม่ต้องรดน้ำบ่อย
- ช่วยประหยัดน้ำในการเพาะปลูกและลดการใช้น้ำจากแหล่งธรรมชาติ

๔. ลดการใช้สารเคมี

- การปลูกหมุนเวียนช่วยลดการสะสมของศัตรูพืชและโรคในดิน
- พืชคลุมดินบางชนิดสามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของวัชพืช ทำให้ลดการใช้ยาฆ่าวัชพืช

๕. ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ

- การปลูกพืชหลากหลายชนิดช่วยสร้างแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยให้กับแมลงและสัตว์ขนาดเล็ก
- ทำให้ระบบนิเวศในแปลงเกษตรมีความสมดุลมากขึ้น

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่
ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้าน

๑) พืชหลัก: ข้าว, ข้าวโพด, มันสำปะหลัง, , อ้อยโรงงาน

๒) พืชรอง/พืชเศรษฐกิจ: พืชสมุนไพร, พืชผัก

๓) การเลี้ยงสัตว์ วัว, ควาย, หมู, ไก่, ปลา

๔) เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ใช้

๕) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ / ปุ๋ยเคมี

๖) การใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตร

๗) การเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) เช่น เซ็นเซอร์, IoT

๘) เศรษฐกิจและตลาด เช่น ราคาพืชผลผลิตในพื้นที่, ช่องทางจำหน่าย: ตลาดสด, โรงงานแปรรูป, การส่งออก

๑๐) การรวมกลุ่มเกษตรกร (วิสาหกิจชุมชน, กลุ่มส่งเสริมการเกษตร)

๑๑) ความร่วมมือกับภาครัฐหรือเอกชน

๑๒) ประเพณีหรือวิถีชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ มีการให้บริการจุดอบรมและศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอ เป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

มีหน้าที่ในการให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังรับผิดชอบในการรับเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่และดำเนินการประสานงานเพื่อหาทางแก้ไขอย่างเหมาะสมและรวดเร็ว

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก.ของอำเภอด่านขุนทด ยังให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารและด้านวิชาการเกษตร เป็นการสนับสนุนเกษตรกร ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไป ให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และข้อมูลที่ต้องการทันสมัยเกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร เทคโนโลยีการผลิต พันธุ์พืชและสัตว์ การป้องกันและกำจัดโรคพืช-สัตว์ การจัดการดินและน้ำ ตลอดจนการตลาดผลผลิตทางการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

จากพื้นที่ทำการเกษตรแบบผสมผสาน การจัดสรรพื้นที่ว่างให้เกิดประโยชน์ มีการจัดการแปลงที่เหมาะสมเพื่อทำเป็นแปลงตัวอย่าง สาธิตและฝึกปฏิบัติ เช่น มีการวางแผนจัดการพื้นที่และแบ่งพื้นที่ปลูกพืชได้แก่ มะพร้าว มะละกอ อ้อยคั้นน้ำ มะนาว กล้วย มะม่วง บอน้ำ การเลี้ยงปลา และปศุสัตว์ มีเกษตรกรเข้ามาเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ได้เห็นตัวอย่างของแปลงต้นแบบ และนำความรู้ไปปฏิบัติตาม ทำให้เกิดรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยาชูกำลัง อุปสรรคคือหนทางแห่งความสำเร็จ ”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ในการดำเนินงานถอดบทเรียนการเกษตร มีผู้มีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน เพื่อให้กระบวนการถอดบทเรียนมีความรอบด้าน ครอบคลุม และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง ประกอบด้วย

๑. เกษตรกรต้นแบบผู้ปฏิบัติจริง
๒. เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ

เจ้าหน้าที่จากสำนักงานส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอด่านขุนทด

๓. นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ
๔. องค์กรชุมชนและภาคประชาสังคม
๕. ผู้ประสานงานและผู้ดำเนินกิจกรรม ทีมถอดบทเรียน และเจ้าหน้าที่จัดทำรายงาน

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน

๑. การเตรียมความพร้อม
 - กำหนดหัวข้อหรือประเด็นที่จะถอดบทเรียน
 - ระบุผู้เข้าร่วมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 - จัดเตรียมเครื่องมือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
๒. การเก็บข้อมูล
 - สังเกตการณ์ภาคสนาม
 - สัมภาษณ์เกษตรกรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
 - เก็บข้อมูลจากรายงาน ผลผลิต และสถิติ
๓. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามหัวข้อที่สนใจ
 - ระบุปัญหาและอุปสรรค
 - ระบุแนวทางการแก้ไขและความสำเร็จ
๔. การสรุปบทเรียน
 - สร้างบทเรียนสำคัญ (Key Learning)
 - สรุปแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practices)
 - สร้างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหรือเชิงปฏิบัติ
๕. การเผยแพร่และนำไปใช้
 - จัดทำรายงานถอดบทเรียน
 - จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน
 - เผยแพร่ผ่านเอกสาร คู่มือ หรือสื่อออนไลน์

เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียนการเกษตร

- แบบสอบถามและสัมภาษณ์ ใช้รวบรวมข้อมูลความคิดเห็น ประสพการณ์ และแนวทางการปฏิบัติ
- การประชุมระดมสมอง (Brainstorming) ใช้สร้างแนวคิดใหม่ ๆ และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เข้าร่วม
- การสังเกตการณ์ภาคสนาม (Field Observation) เพื่อประเมินผลจริงและเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์
- การวิเคราะห์ SWOT ใช้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกิจกรรม
- การจัดทำรายงานเพื่อสรุปบทเรียนและเผยแพร่ความรู้

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ปัญหาด้านข้อมูลและเอกสาร

- ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรบางส่วนยังไม่ครบถ้วนหรือไม่เป็นระบบ
- เอกสารการดำเนินงานบางฉบับสูญหายหรือไม่สามารถเข้าถึงได้
- การบันทึกข้อมูลของเกษตรกรยังไม่มาตรฐาน ทำให้การวิเคราะห์และสรุปผลเป็นไปอย่างยากลำบาก

๒. ปัญหาด้านความร่วมมือ

- เกษตรกรบางรายไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลหรือเข้าร่วมกิจกรรม
- การสื่อสารระหว่างหน่วยงานหรือทีมงานไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจผิด

๓. ปัญหาด้านทรัพยากรและบุคลากร

- ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการถอดบทเรียนการเกษตร
- ขาดงบประมาณหรือทรัพยากรสำหรับการลงพื้นที่และเก็บข้อมูล

๔. ปัญหาด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์

- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บและจัดการข้อมูลยังไม่ทั่วถึง
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลบางอย่างไม่เพียงพอหรือมีความชำรุด

๕. ปัญหาด้านเวลาและการวางแผน

- การวางแผนการดำเนินงานไม่ชัดเจน ทำให้บางขั้นตอนล่าช้า
- เกษตรกรมีภารกิจและเวลาไม่ตรงกับกำหนดการของการเก็บข้อมูล

๖. อุปสรรคด้านสิ่งแวดล้อมและสภาพพื้นที่

- สภาพภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการลงพื้นที่
- พื้นที่เกษตรบางแห่งเข้าถึงยาก ทำให้การสังเกตและเก็บข้อมูลเป็นไปได้ยาก

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ภาพประกอบกิจกรรมการจัดอบรมภายในศูนย์ ศพก.หลัก

การร่วมเป็นวิทยากรภายในศูนย์ ศพก.หลัก

ภาพประกอบกิจกรรมการประกวดผลผลิตทางการเกษตรของ ศูนย์ ศพก.หลัก

สถานที่รับประทานอาหารและโรงครัวในการประกอบอาหาร

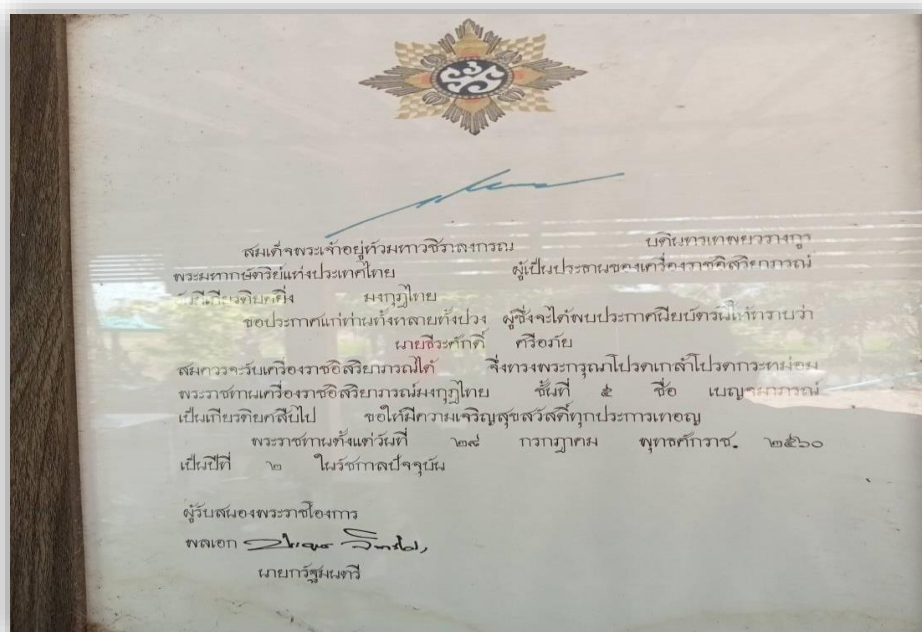

ภาพประกอบกิจกรรมการร่วมประชุมประจำเดือนกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและหน่วยงานต่างใน
ตำบลหนองไทร

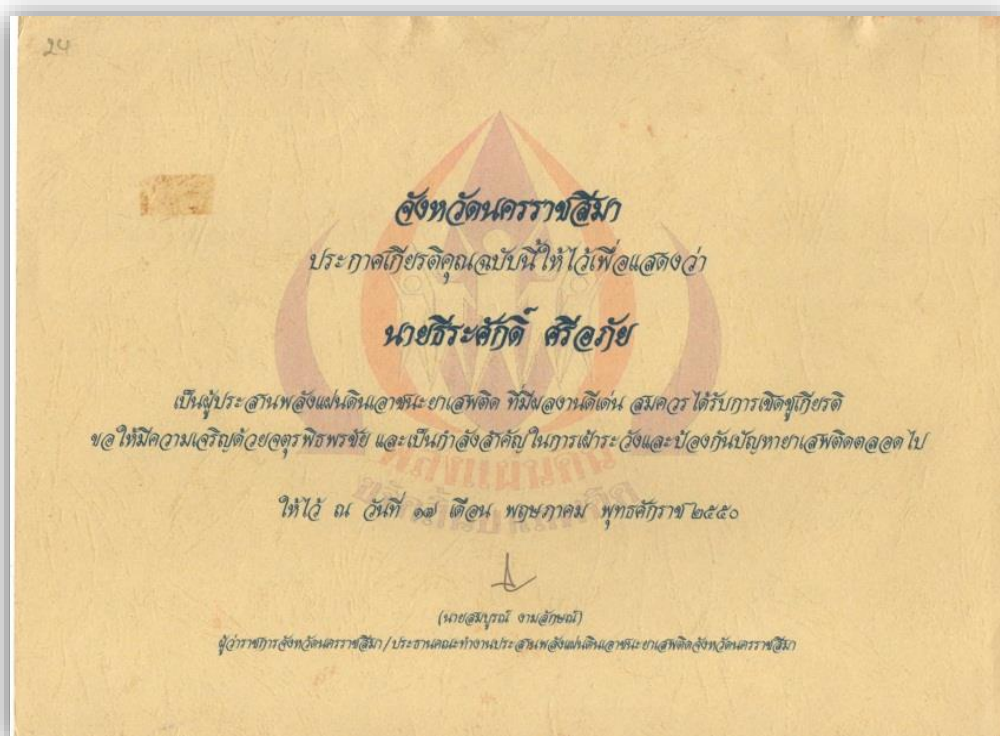

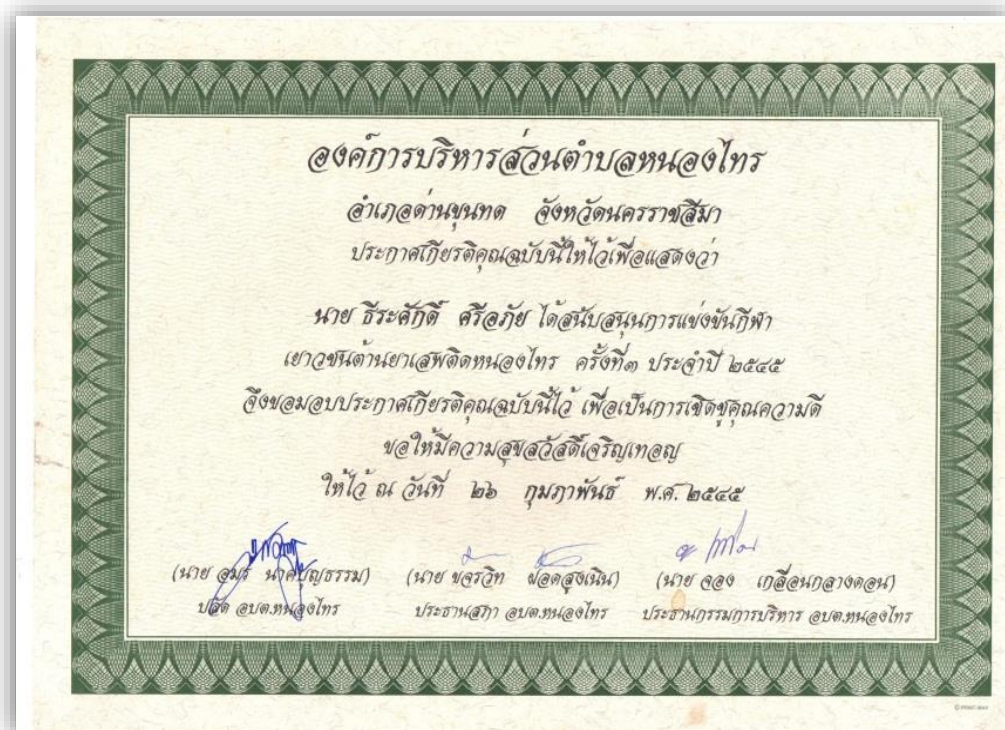
ภาคผนวก

ผลงานและความสำเร็จทั้งปริมาณและคุณภาพ ใบประกาศเกียรติคุณและรางวัลต่าง ๆ ที่ได้รับ

รัฐสภา

เกี่ยวติบัตรมบับน้อมบไว้เพื่อแสดงว่า

นายธีระศักดิ์ ศรีอภัย

ได้เข้าร่วมกิจกรรมรัฐสภาพบประชาชน ประจำปี ๒๕๕๑
จัดโดย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(นายชัย ชิตชอบ)

ประธานรัฐสภา

เลขที่ ๙๐๖/๒๕๔๓

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอด่านขุนทด

ประกาศฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายธีระศักดิ์ ศรีอภัย

ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแดง
ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๓

ขอให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง จงมีความสุข ความเจริญ ทุกประการเทอญ

ตั้งแต่วันที่ ๑๗ เดือน สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๓

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ เดือน สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๓

(นายวุฒิพล จันทกลาง)

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอด่านขุนทด

